

IZVJEŠTAJ O ODRŽANIM KONSULTACIJAMA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

TEMA Nacrt Programa rada Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine za 2025. godinu

IZJAVA O SVRSI Program rada Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine sadrži najznačajnije zadatke koje Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine planira izvršiti u 2024., koje doprinose ostvarenju usvojenih strateških ciljeva i prioriteta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, sadržanih u Strateškom okviru institucija BiH do 2030., Srednjoročnom programu rada Vijeća ministara za razdoblje od 2025. do 2027. i u Srednjoročnom planu Instituta za intelektualno vlasništvo BiH za razdoblje od 2025. do 2027. godine.

OPIS TIJEKA KONSULTACIJA

Metode konsultacija	Statistika
Online konsultacije	Broj prijavljenih korisnika: 2
Datum početka 9.8.2024	Broj učesnika:
Datum kraja 24.8.2024	Broj komentara:
	Broj prijedloga: 1
	Broj prihvaćenih i djelimično prihvaćenih prijedloga:

ZAKLJUČAK:

Ispunjene su minimalne obveze u pogledu obavljanja konzultacija. Nacrt Programa rada Instituta za intelektualno vlasništvo BiH za 2025. godinu nema značajnijeg utjecaja na javnost (primjenjujući kriterije navedene u člancima od 9. do 13. Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa). Javne konzultacije su obavljene u periodu od 9.8.2024. godine do 24.8.2024. godine, putem web stranice Instituta, www.ipr.gov.ba, i platforme e-konzultacije. U navedenom periodu Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine zaprimio je jedan prijedlog na postavljeni dokument i zbirni odgovor sastavni je dio ovog izvješća.

VODITELJ KONSULTACIJA

Daliborka Soldo

Sarajevo, dana 28.8.2024

Koordinator konsultacija

Mario Babić

Aneks

Prikupljeni prijedlozi i komentari na dokument iz online konsultacija

Prijedlozi i komentari na Poglavlje 1

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Poglavlje 1

Prijedlozi i komentari na Poglavlje 2

Prijedlozi:

1. U poglavlju II – Plan aktivnosti se navodi kao srednjoročni cilj „unaprijediti sustav infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu osiguranja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije“. Međutim, u ovom dijelu se uopće ne ističe relevantna činjenica institucionalnog nefunkcioniranja sistema kolektivnog ostvarivanja kako je to predviđeno ne samo EU legislativom i dobrom praksom EU, već i odredbama Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“, broj 63/10; „ZKOASP“). Komentari u nastavku se odnose na: U ovom poglavlju Nacrta programa rada kao planski dokument Institut navodi akte koji u svom sadržaju uopće ne prepoznaju gore navedenu činjenicu neprovođenja relevantnih odredbi ZKOASP od strane Instituta i faktičku opstrukciju u uspostavljanju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava. Naime, relevantni zakoni jasno propisuju da je Institut dužan osigurati dosljednu primjenu propisa koji se odnose na autorska i srodna prava, uključujući njihovo kolektivno ostvarivanje. U tom smislu, član 34 ZKOASP jasno definira odgovornosti Instituta u vezi sa imenovanjem članova Vijeća za autorsko pravo („Vijeće“), organa koji ima brojne nadležnosti u dijelu kolektivnog ostvarivanja autorskih i srodnih prava. Uprkos tome, zbog opstrukcija od strane Instituta, Vijeće nikada nije formirano, što je dovelo do toga da sistem kolektivnog ostvarivanja autorskih prava ostane nefunkcionalan i neadekvatan za zaštitu prava autora i nositelja prava u zemlji. Gornje je nesporno uzme li se u obzir odredba člana 34 ZKOASP koja jasno ukazuje da je predsjednika i članove Vijeća trebalo imenovati Vijeće ministara BiH po prijedlogu Instituta, i to nakon što Institut provede proceduru propisanu ZKOASP-om. Dakle, uloga Instituta je prema članu 34 ZKOASP nesporna i nužna kako bi Vijeće bilo imenovano. Dakle, Zakonodavac je koristeći glagolski oblik „će imenovati“ obavezao Institut da započne proceduru imenovanja Vijeća, kao i Vijeće ministara BiH da u zakonom propisanom roku izvrši imenovanje, imajući u vidu značaj i ulogu Vijeća i nužnost njegovog funkcioniranja i operativnog rada. Zakon je stupio na snagu 11.08.2010. godine. Shodno tome, 11.09.2010. godine je bio krajnji rok za Institut da pokrene proceduru imenovanja Vijeća, dok je 11.02.2011. godine bio krajnji rok za Vijeće ministara BiH da imenuje Vijeće. Ipak, tek osam godina kasnije, dana 26.04.2018. godine, Institut je pokrenuo postupak imenovanja, te je u proceduru dostavio nacrt Odluke o imenovanju predsjednika i članova Vijeća od dana 26.04.2018. godine, u kojem je od 8 (osam) članova/zamjenika čak 6 bilo direktno ili indirektno vezano za jednu kolektivnu organizaciju. Iz samog teksta Prijedloga odluke o imenovanju predsjednika i članova Vijeća je jasno da od ukupno 8 (osam) predloženih kandidata u sastav Vijeća niti jedan nije predložen od strane korisnika, što je direktno protivno članu 34, stav (2) ZKOASP. Dodatno je, tvrdeći da postupa prema Poslovniku o radu Vijeća ministara BiH, Institut zatražio mišljenje na Prijedlog odluke o imenovanju predsjedatelja i članova Vijeća i njegovih zamjenika i od Ministarstva finansija i trezora BiH, iako iz odredbi člana 37 Zakona proizilazi da rad i funkcionisanje Vijeća ne zahtijeva finansijska sredstva iz budžeta Bosne i Hercegovine, već se Vijeće samofinansira. Neosnovanim obraćanjem Ministarstvu finansija i trezora BiH sa

zahtjevom za pozitivno očitovanje Institut je direktno opstruirao proceduru imenovanja članova Vijeća. Dakle, nesporno je da je Institut direktnim propustima, odnosno opstrukcijama, direktno uzrokovao da Vijeće nikada nije imenovano, što stvara enormne rizike po učesnike na tržištu i državu. Dovodeći u vezu gornje činjenice sa predloženim Nacrtom, primjećujemo kako je u Nacrtu istaknuto da je vizija Instituta usmjerena na uspostavljanje efikasnog sistema zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva u Bosni i Hercegovini, s ciljem povećanja efikasnosti i kvaliteta rada Instituta te efikasnijeg sudjelovanja u sistemu provedbe prava intelektualnog vlasništva. Ove isprazne formulacije gornje činjenice nesporno demantiraju. Ključna stavka imenovanja Vijeća, koja je od temeljne važnosti za pravilan rad sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava, ne ispunjava se već 14 godina, što svakako ukazuje na značajnu neefikasnost Instituta u ispunjavanju zakonskih obaveza. Ova nesukladnost s propisima i neispunjavanje osnovnih obaveza dovode do ozbiljnih nedostataka u zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva u zemlji. Navedeno je dovelo do dugotrajne stagnacije u rješavanju sporova oko tarifa i potpune blokade sistema kolektivnog ostvarivanja autorskih prava. Ovaj je propust uzrokovao paralizu sistema predviđenog ZKOASP-om. U međuvremenu, razne organizacije koje se predstavljaju kao kolektivne organizacije neovlašteno zahtijevaju impozantne iznose od korisnika autorskih djela. Ova praksa stvara situaciju u kojoj korisnici plaćaju naknade koje se ne isplaćuju autorima, a što je osnovni ratio radi kojeg je usvojen ZKOASP i uopće uspostavljen sistem zaštite autorskih i srodnih prava. Dodatno, pored gore navedenog odbijanja da predloži imenovanje članova Vijeća, Institut odbija izvršiti presude Suda BiH, što je dovelo do preopterećenja suda upravnim sporovima, uzrokovanim pretežno neimenovanjem Vijeća. Dalje, pod projektom 1. pod nazivom „Provedba propisa za stjecanje, održavanje, promet i prestanak prava industrijskog vlasništva“ Institut na str. 9 Nacrta programa navodi „Nacrt Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava“. Međutim, nije jasno zbog čega se predlaže nacrt novog ZKOASP pod projektom/programskom aktivnosti koja se odnosi na prava industrijskog vlasništva, a koja prava nisu regulirana odredbama ZKOASP. Dodatno, smatramo da nacrt novog ZKOASP uopće ne uzima u obzir činjenicu da Institut nikada nije izvršio obaveze koje se odnose na proceduru imenovanja Vijeća, odnosno Institut uopće ne prepoznaje imenovanje ovog organa kao jedan od razloga na osnovu kojeg su potrebne zakonske izmjene, što sveukupno ne pruža nikakav osnov za očekivanje da će sistem kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava i u okvirima novog rješenja biti pravilno uspostavljen. U nastavku na str. 11 Nacrta programa, pod istim projektom Institut predviđa usvajanje Pravilnika o naknadama predsjedniku i članovima Vijeća za autorsko pravo i Pravilnika o troškovima Vijeća za autorsko pravo, iako ovakvi akti pretpostavljaju činjenicu ustanovljenja/imenovanja Vijeća, što, kako je već istaknuto, nikada nije izvršeno. Na str. 17 i 19 Nacrta Programa rada, kao projekat 2. se navodi „Provedba propisa u oblasti autorskog i srodnih prava, njihovog kolektivnog ostvarivanja i kontrola nad radom kolektivnih organizacija“, a niti na ovom mjestu Institut ne konstatuje kako kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava nikada nije uspostavljeno u punom kapacitetu u skladu sa odredbama ZKOASP, i to zbog neimenovanja Vijeća. Dodatno, pored navedenog odbijanja da predloži imenovanje članova Vijeća, Institut odbija izvršiti presude Suda BiH, što je dovelo do preopterećenja suda upravnim sporovima, uzrokovanim pretežno neimenovanjem Vijeća. Ovo je vrlo značajna činjenica kada je riječ o projektu koji se odnosi na „provedbu propisa“ (str. 17 Nacrta programa rada), te naročito „upravna rješavanja u postupcima zaštite autorskog i srodnih prava“ (str. 19 Nacrta programa rada). Prema mišljenju Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH od 10.01.2022. godine, Institut i njegov direktor snose punu odgovornost za stanje koje traje gotovo 14 godina u oblasti kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava. Iznenađuje što Nacrt Programa rada ne prepoznaje ovaj problem niti pruža objašnjenja ili plan za njegovo rješavanje. Smatramo da bi rješavanje ovog pitanja trebalo biti prioritet u radu Instituta, s obzirom na zakonsku obavezu koja nikada nije realizirana, te koja je ozbiljno ugrozila prava autora, ali i korisnika.

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Poglavlje 2

Netačni su i neosnovani navodi izneseni u komentaru predlagača da Institut vrši opstrukciju u uspostavljanju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava, jer nije formirano Vijeće za autorsko pravo, što je, navodno, dovelo do toga da sistem kolektivnog ostvarivanja autorskih i srodnih prava u Bosni i Hercegovini ostane nefunkcionalan. Naime, Institut je od 2012. godine izdao šest dozvola pravnim licima za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava, čime je uspostavljen efikasan mehanizam kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava u Bosni i Hercegovini, čemu svjedoče i brojni zadovoljni autori i nosioci srodnih prava, koji redovno primaju naknade (tantijeme) za korištenje svojih djela. Od stupanja na snagu Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava (2010. godine) Institut je dva puta objavljivao Javni poziv kolektivnim organizacijama i reprezentativnim udruženjima korisnika za isticanje kandidature za članove Vijeća za autorsko pravo i proveo proceduru u skladu sa članom 34. navedenog Zakona. Posljednji put je procedura provedena u aprilu 2018. godine, nakon koje je Institut uputio Odluku o formiranju Vijeća za autorsko pravo na davanje mišljenje nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine, što je neophodna procedura prije upućivanje prijedloga Odluke na usvajanje i imenovanje članova Vijeća za autorsko pravo od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Institut nije zaprimio mišljenje svih nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, jer se pojedine odredbe navedenog Zakona iz tehničkih razloga ne mogu primjenjivati (npr. Institut nema svoj podračun na koji bi se uplaćivala sredstava za rad Vijeća).

Prijedlozi i komentari na Poglavlje 3

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Poglavlje 3

Prijedlozi i komentari na Poglavlje 4

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Poglavlje 4

Prijedlozi i komentari na Poglavlje 5

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Poglavlje 5

Prikupljeni prijedlozi i komentari na priloge iz online konsultacija

Novi prijedlozi